Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0155

2023 ir 2024 m. ataskaitos dėl Albanijos

2025 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2023 ir 2024 m. Komisijos ataskaitų dėl Albanijos (2025/2017(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Albanijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą[1],

– atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 24 d. Albanijos pateiktą paraišką dėl narystės ES,

– atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)[2],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1449, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė[3],

– atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalims“ (COM(2020)0057),

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos komunikatą „2023 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2023)0690) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2023 m. ataskaita dėl Albanijos“ (SWD(2023)0690),

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos komunikatą „Naujas Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planas“ (COM(2023)0691),

---

1 OL L 107, 2009 4 28, p. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 OL L 330, 2021 9 20, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 OL L, 2024/1449, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 20 d. Komisijos komunikatą dėl plėtrai pasirengti skirtų reformų ir politikos peržiūrų (COM(2024)0146),

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatą „2024 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita“ (COM(2024)0800) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2024 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius: teisinės valstybės principo taikymo padėtis Albanijoje“ (SWD(2024)0828),

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 30 d. Komisijos komunikatą „2024 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2024)0690) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2024 m. ataskaita dėl Albanijos“ (SWD(2024)0690),

– atsižvelgdamas į Albanijos reformų darbotvarkę, pateiktą pagal ES reformų ir ekonomikos augimo priemonę ir Komisijos patvirtintą 2024 m. spalio 23 d.,

– atsižvelgdamas į 2023 m. rugsėjo 29 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos galutinę ataskaitą dėl 2023 m. gegužės 14 d. Albanijoje įvykusių vietos rinkimų,

– atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 26 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos galutinę ataskaitą dėl 2021 m. balandžio 25 d. Albanijoje įvykusių parlamento rinkimų,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 11 d. Venecijos komisijos ir ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro bendrą nuomonę dėl 2020 m. liepos 30 d. Albanijos Konstitucijos ir 2020 m. spalio 5 d. rinkimų kodekso pakeitimų,

– atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. vykusiame ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime priimtą Sofijos deklaraciją ir prie jos pridėtą Sofijos prioritetų darbotvarkę,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 6 d. ES ir Vakarų Balkanų valstybių aukščiausiojo lygio susitikime priimtą Zagrebo deklaraciją,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio 13 d. ir 2024 m. gruodžio 18 d. Briuselyje vykusių ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimų deklaracijas,

– atsižvelgdamas į 2014 m. rugpjūčio 28 d. pradėtą Berlyno procesą,

– atsižvelgdamas į organizacijos „Žurnalistai be sienų“ paskelbtą 2024 m. spaudos laisvės indeksą,

– atsižvelgdamas į organizacijos „Transparency International“ 2024 m. korupcijos suvokimo indeksą,

– atsižvelgdamas į Pasaulio ekonomikos forumo 2024 m. ataskaitą dėl lyčių nelygybės pasaulyje,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Albanijos,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0106/2025),

A. kadangi plėtra yra veiksmingiausia ES užsienio politikos priemonė ir geostrateginė investicija į ilgalaikę taiką, demokratiją, stabilumą ir gerovę žemyne;

B. kadangi ES tebėra pagrindinė Vakarų Balkanų šalių politinė ir ekonominė partnerė; kadangi ES išlieka pačia didžiausia Albanijos prekybos ir investicijų partnere ir didžiausia finansinės paramos teikėja;

C. kadangi plėtra yra nuopelnais grindžiamas procesas, vykdomas vadovaujantis demokratija, teisine valstybe ir pagrindinėmis teisėmis; kadangi Albanijos stojimas į ES priklauso nuo ilgalaikių, nuodugnių ir negrįžtamų reformų pagrindinėse srityse, pradedant teisine valstybe ir demokratinių institucijų veikimu;

D. kadangi Albanija nuo 2014 m. yra ES šalis kandidatė, 2022 m. liepos mėn. pradėjo stojimo derybas ir 2023 m. lapkričio mėn. sėkmingai užbaigė peržiūros procesą;

E. kadangi Albanija pradėjo derybas dėl 1 grupės „Pagrindiniai principai“ 2024 m. spalio 15 d., dėl 6 grupės „Išorės santykiai“ 2024 m. gruodžio 17 d., dėl 2 grupės „Vidaus rinka“ 2025 m. balandžio 14 d. ir dėl 3 grupės „Konkurencingumas ir integracinis augimas“ 2025 m. gegužės 22 d.;

F. kadangi Albanija yra patikima užsienio politikos partnerė ir visiškai suderino savo veiksmus su ES bendra užsienio ir saugumo politika;

G. kadangi Albanija yra užsienio piktavališkos įtakos kampanijų, kuriomis siekiama sėti nesutarimus, išprovokuoti įtampą ir smurtą ir destabilizuoti visą regioną, be kita ko, Rusijos dezinformacijos ir kišimosi į rinkimus veiksmų ir abejotinų investicijų iš ES nepriklausančių subjektų, pvz., Kinijos, taikinys; kadangi 2022 ir 2023 m. Rusijos ir Irano vykdyti kibernetiniai išpuoliai prieš Albaniją sutrikdė svarbiausias vyriausybės funkcijas, ir tai rodo, su kokia hibridinės grėsmės aplinka susiduria integruotis į ES siekianti Albanija;

H. kadangi Albanijos rinkimų sistemoje vis dar nepašalinti rinkimų

proceso trūkumai ir didelės su pažeidžiamumu susijusios problemos; kadangi dar nėra visapusiškai atsižvelgta į ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas toliau gerinti rinkimų eigą Albanijoje;

I. kadangi Albanija dalyvauja ES bendros saugumo ir gynybos politikos misijose ir operacijose, įskaitant EUFOR ALTHEA Bosnijoje ir Hercegovinoje;

J. kadangi potencialioms ES valstybėms narėms labai svarbu užtikrinti tautinių ir etninių mažumų apsaugą; kadangi Albanijoje dar nepriimti teisės aktai dėl laisvo tapatybės pasirinkimo ir mažumų kalbų vartojimo;

K. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą išryškina itin didelę ES plėtros svarbą siekiant užtikrinti saugumą ir stabilumą mūsų žemyne;

1. palankiai vertina tvirtą Albanijos įsipareigojimą siekti integracijos į ES, atspindintį visų politinių partijų (vyriausybės ir opozicijos) sutarimą ir didžiulę piliečių paramą, ir palankiai vertina tai, kad ji savo veiksmus nuosekliai ir visapusiškai suderina su ES bendra užsienio ir saugumo politika ir skatina taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, įskaitant jos kategorišką atsaką į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, prisijungiant prie ES ribojamųjų priemonių Rusijai ir Baltarusijai; pripažįsta aktyvų šalies vaidmenį regione ir regioninėse iniciatyvose;

2. palankiai vertina Albanijos užmojį iki 2027 m. pabaigos užbaigti stojimo derybas ir pastaraisiais metais padarytą sparčią pažangą, visų pirma tai, kad 2024 m. atidarytos dvi derybų skyrių grupės, o 2025 m. – dar dvi; primena, kad vykstant stojimo deryboms šalyse kandidatėse vyksta esminiai pokyčiai, kad jos atitiktų narystės kriterijus, ir tai trunka tiek, kiek to reikia būtinoms reformoms įgyvendinti; pabrėžia, kad reikia stiprinti stojimo proceso skaidrumą, atskaitomybę ir įtraukumą, įskaitant jo parlamentinį aspektą; įspėja nesiimti jokių veiksmų, kurie galėtų pakenkti stabdžių ir atsvarų sistemai;

3. pažymi, kad stojimo į ES tempą lemia šalies kandidatės pažanga derinant teisės aktus su ES *acquis*, *acquis* taikymo rezultatai ir tinkamas visų šalies institucijų veikimas, ir stojimas yra grindžiamas teisinės valstybės, gero valdymo ir pagrindinių teisių principais; primygtinai ragina Albaniją paspartinti reformas, vykdomas siekiant stiprinti teisinę valstybę ir ekonomikos augimą, kovoti su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, užkirsti kelią prekybai žmonėmis, užtikrinti pagrindinių teisių apsaugą ir daryti pažangą saviraiškos laisvės, informacijos laisvės ir žiniasklaidos pliuralizmo bei nepriklausomumo srityse;

4. palankiai vertina ES naujai parengtą Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonę, pagal kurią Albanijai bus suteikta

922 mln. EUR vertės dotacijų ir paskolų, kai ji atitiks jos plataus užmojo reformų darbotvarkėje nustatytas sąlygas;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad Albanija priėmė 2024–2026 m. nacionalinį integracijos į Europą planą; palankiai vertina tai, kad Albanija įsteigė už integracijos procesą atsakingas įstaigas; ragina dėti daugiau pastangų siekiant didinti skaidrumą ir vykdyti viešą komunikaciją apie ES integraciją;

6. palankiai vertina sprendimą Tiranoje atidaryti Europos Parlamento atstovybės biurą Vakarų Balkanams; pažymi, kad biuras bus pagrindinis Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų, pilietinės visuomenės ir vietos partnerių iš viso Vakarų Balkanų regiono ryšių punktas;

7. palankiai vertina 18 Albanijos dalyvių dalyvavimą Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto sukurtoje narių iš plėtros šalių kandidačių iniciatyvoje, kuria siekiama stiprinti glaudesnius ryšius su šalimis kandidatėmis ir palengvinti jų laipsnišką integraciją į ES;

Demokratinės institucijos, žiniasklaida ir pilietinė visuomenė

8. pabrėžia konstruktyvių politinių diskusijų ir tvarkingo parlamentinio elgesio, kaip pagrindinių demokratinio valdymo aspektų, svarbą; dar kartą patvirtina, kad Albanijos politinėms jėgoms tenka bendra atsakomybė stiprinti konstruktyvų ir įtraukų politinį dialogą ir įveikti šalyje tebesitęsiančią politinę poliarizaciją; apgailestauja dėl nuolatinių visų partijų politikų konfrontacijų ir nesantaiką kurstančios retorikos bei valdančiosios daugumos ir opozicijos konfliktų; pabrėžia, kad reikia puoselėti politinę kultūrą, grindžiamą abipuse pagarba ir demokratinių normų laikymusi, užtikrinant, kad politinė konkurencija nepakenktų institucijų stabilumui, ir parodyti visapusišką pagarbą parlamentarizmui nutraukiant politinius išpuolius; ragina pradėti tikrą dialogą, kad būtų skatinamas politinis stabilumas ir pažanga, ir pabrėžia, kad ES integracijos darbotvarkei įgyvendinti būtinas įvairių partijų sutarimas ir prasmingas pilietinės visuomenės dalyvavimas; pabrėžia, kad reikalinga veiksmingesnė parlamentinės priežiūra ir geresnis institucijų veikimas;

9. pripažįsta didėjančią užsienio piktavališkos įtakos ir hibridinio kišimosi į Albanijos demokratines institucijas grėsmę; pabrėžia, kad Kremliui palankiais naratyvais siekiama pakirsti visuomenės pasitikėjimą demokratinėmis institucijomis ir skatinti antivakarietiškas nuotaikas; ragina Albaniją stiprinti institucijų atsparumą slaptam politiniam finansavimui, manipuliavimui žiniasklaida ir kibernetinėms grėsmėms, nes tai tiesiogiai veikia stojimo į ES procesą; ragina ES institucijas atidžiai stebėti, ar Albanija patiria žalingą užsienio šalių įtaką;

10. palankiai vertina tai, kad Albanija užblokavo Rusijos dezinformacijos domenus, tačiau pabrėžia, kad reikia koordinuoto ES ir Albanijos

reagavimo į dezinformaciją mechanizmo, sukurto pagal platformos „EUvsDisinfo“ pavyzdį, kad būtų galima greitai paneigti Kremliaus naratyvus ir jiems pasipriešinti; pasisako už glaudesnį Vakarų Balkanų šalių regioninį bendradarbiavimą siekiant dalytis gerąja patirtimi ir kurti bendras kovos su dezinformacija ir užsienio kišimusi strategijas; įspėja dėl didėjančio Kinijos valstybės remiamos žiniasklaidos poveikio Albanijoje;

11. pabrėžia Albanijos parlamento pareigą nedelsiant laikytis Konstitucinio Teismo sprendimų; pabrėžia esminį ir nepakeičiamą parlamento vaidmenį užtikrinant stabdžių ir atsvarų sistemą; ragina Albaniją užtikrinti tikrą demokratinę atskaitomybę ir tvirtesnį bei skaidresnį valdymą;

12. atkreipia dėmesį į 2024 m. liepos mėn. Albanijos rinkimų kodekso pakeitimus, kuriais Albanijos diasporai sudaromos sąlygos balsuoti už šalies ribų ir nustatomi iš dalies atviri kandidatų sąrašai; atkreipia dėmesį į 2025 m. gegužės 11 d. parlamento rinkimus ir pabrėžia, kad, remiantis preliminariomis ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro išvadomis, rinkimai buvo konkurencingi ir profesionaliai vykdomi, tačiau vyko labai poliarizuotoje aplinkoje, ir konkurso dalyviams nebuvo sudarytos vienodos sąlygos; reiškia susirūpinimą dėl to, kad valdančioji partija galėjo plačiai naudotis administraciniais ištekliais; pažymi, kad tikimasi, jog per ateinančius mėnesius bus paskelbta ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro galutinė ataskaita, kurioje bus pateiktas galutinis vertinimas ir įgyvendintinos rekomendacijos; ragina visas partijas parodyti politinę valią ir vykdyti visapusišką ir įtraukią rinkimų reformą, kad būtų visapusiškai ir laiku įgyvendintos visos ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro ir Venecijos komisijos rekomendacijos, įskaitant rekomendacijas dėl rinkimų ir partijų finansavimo sistemos;

13. apgailestauja, kad laisvos žiniasklaidos ir nepriklausomų žurnalistų aplinka blogėja; susirūpinęs pažymi, kad Albanijos žiniasklaidos nepriklausomumą ir pliuralizmą ir toliau veikia didelė rinkos koncentracija, verslo ir politinių interesų dubliavimasis, nepakankamas finansavimo ir nuosavybės skaidrumas, žurnalistų bauginimas ir mažų garantijų darbo sąlygos; pažymi, kad pagal 2024 m. „Žurnalistų be sienų“ pasaulio spaudos laisvės indeksą Albanija užima 99 vietą, ir tai atspindi nuolatines problemas, susijusias su žiniasklaidos nuosavybės koncentracija, politiniu kišimusi ir grasinimais žurnalistams; pabrėžia, kad dėl nepakankamai skaidrios žiniasklaidos finansavimo ir nuosavybės struktūros didėja redakcinio šališkumo ir užsienio propagandos skverbimosi rizika ir mažėja visuomenės pasitikėjimas žurnalistika; ragina Albanijos valdžios institucijas užtikrinti žiniasklaidos nuosavybės skaidrumą ir vykdyti žurnalistų bauginimo netoleravimo politiką; ragina Albanijos vyriausybę remti nepriklausomas faktų tikrinimo platformas kaip priemonę, siekiant užtikrinti visuomenei galimybę gauti tikslią informaciją ir palaikyti informacinės erdvės vientisumą;

14. primena, kad bet kokia žiniasklaidos įstatymų peržiūra turėtų atitikti Venecijos komisijos rekomendacijas ir turėtų būti vykdoma skaidriai ir įtraukiai, konsultuojantis su žiniasklaidos organizacijomis, siekiant padidinti žiniasklaidos laisvę ir savireguliaciją; palankiai vertina Europos Tarybos kartu su ES ir žinomų spaudos laisvės organizacijų tinklu sukurtą žurnalistikos apsaugos ir žurnalistų saugumo skatinimo platformą; apgailestauja, kad nepadaryta pažangos derinant teisinį pagrindą su ES *acquis* ir ES standartais, įskaitant Europos žiniasklaidos laisvės aktą[1]; primena, kad reikia stiprinti tiriamąją žurnalistiką, faktų tikrinimą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kovoti su neapykantą kurstančiomis kalbomis, dezinformacija ir melagingomis naujienomis; reiškia susirūpinimą dėl ilgalaikės nesantaiką kurstančios retorikos, įskaitant aukšto lygio politikų, valstybės pareigūnų ir kitų visuomenės veikėjų retoriką, kuria skatinama bauginimo kultūra; griežtai smerkia vis dažnesnius žodinius išpuolius prieš žurnalistus, pranešančius apie teisinės valstybės ir korupcijos klausimus, taip pat prieš žurnalistines moteris nukreiptą mizogenišką retoriką internete, šmeižto kampanijas, smurtą ir riaušes, ir ragina užtikrinti, kad užpuolėjų atžvilgiu būtų priimti galutiniai apkaltinamieji nuosprendžiai; apgailestauja, kad baudžiamajame kodekse žurnalistams nenumatoma apsauga nuo grasinimų ir smurto, ir ragina valdžios institucijas priimti teisinį pagrindą, pagal kurį žurnalistai, žmogaus teisių gynėjai, aplinkos apsaugos aktyvistai ir kiti suinteresuotieji subjektai būtų veiksmingai apsaugoti didėjant strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) skaičiui, dekriminalizuoti garbės ir orumo įžeidimą ir gerbti nepriklausomos žurnalistikos, kaip esminės valdžios patikros, vaidmenį ir bendradarbiauti su žiniasklaida taip, kad būtų laikomasi demokratinių principų;

15. primena nacionalinių ir vietos valdžios institucijų atsakomybę didinti skaidrumą, atskaitomybę ir įtraukumą rengiant prasmingas ir reguliarias viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais; susirūpinęs pažymi, kad Albanijos parlamentui įgyvendinant viešųjų konsultacijų teisinę sistemą iš esmės ir toliau apsiribojama formalumu; pabrėžia, kad reikia užtikrinti didesnį viešųjų duomenų ir pagrindinių teisėkūros projektų skaidrumą; primygtinai pabrėžia, kad reikėtų gerinti vietos valdžios institucijų padalinių finansinius išteklius, administracinius pajėgumus ir fiskalinį savarankiškumą;

16. palankiai vertina aktyvią ir konstruktyvią Albanijos pilietinę visuomenę, kuri atlieka labai svarbų ir teigiamą vaidmenį reformų procese; palankiai vertina geresnį rinkimų stebėjimą ir vis aktyvesnį pilietinės visuomenės dalyvavimą stebint demokratinį procesą;

---

[1] 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1083, kuriuo nustatoma bendra žiniasklaidos paslaugų vidaus rinkoje sistema ir iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES (Europos žiniasklaidos laisvės aktas) (OL L, 2024/1083, 2024 4 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

pabrėžia, kad pilietinė visuomenė yra labai svarbi skatinant demokratiją ir pliuralizmą bei propaguojant gerą valdymą ir socialinę pažangą; ragina Albanijos vyriausybę nuo pat pradžių ir vykdant skaidrų teisėkūros procesą stiprinti pilietinės visuomenės, įskaitant moterų teisių organizacijas, vaidmenį stojimo į ES procese; apgailestauja, kad pilietinės visuomenės organizacijos dirba sudėtingoje aplinkoje ir gauna ribotą viešąjį finansavimą; primygtinai ragina sukurti pagrindą veiksmingai atleidimo nuo PVM sistemai, laikantis įsipareigojimų, kuriuos Albanija prisiėmė pagal ES ir Albanijos bendradarbiavimo susitarimą ir PNPP III; primygtinai ragina valdžios institucijas paspartinti 2024–2027 m. vyriausybės politikos veiksmų plano, kaip sudaryti pilietinės visuomenės vystymuisi palankesnes sąlygas, rengimą ir atidžiai stebėti šio plano įgyvendinimą;

17. palankiai vertina tai, kad sukurta nauja viešojo administravimo ir kovos su korupcija valstybės ministro pareigybė, ir pabrėžia šių pareigų veiksmingo vykdymo ir viešojo administravimo bei kovos su korupcija reformų įgyvendinimo svarbą; vis dėlto tebėra susirūpinęs, kad vykdant viešojo administravimo reformą padaryta nedidelė pažanga; primygtinai ragina, kad Albanijos valdžios institucijos veiksmingai įgyvendintų nuostatas dėl įdarbinimo pagal nuopelnus ir peržiūrėtų dabartinių naujojo viešojo administravimo ir kovos su korupcija reformų stebėsenos struktūrų veiksmingumą; pabrėžia, kad reikia skatinti atskaitomybės kultūrą, nešališką prieigą prie viešosios informacijos ir viešųjų įstaigų kontrolę, be kita ko, apimant reformų darbotvarkės įgyvendinimą; pažymi, kad viešieji subjektai turi geriau laikytis skaidrumo reikalavimų ir geriau reaguoti į informacijos prašymus;

18. apgailestauja, kad padaryta nedidelė pažanga derinant viešųjų pirkimų teisinę sistemą su ES *acquis*; reiškia susirūpinimą dėl naujai viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų laikinų išimčių; ragina Albanijos valdžios institucijas patobulinti konkurencingas viešųjų pirkimų procedūras, kad jos atitiktų ES *acquis*;

19. palankiai vertina Albanijos pažangą gerinant duomenų perdavimą Eurostatui;

Pagrindinės teisės

20. pažymi, kad Albanijos teisinė sistema, taikoma smurto dėl lyties atvejais, dar nėra visapusiškai suderinta su Stambulo konvencija; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad smurtas prieš moteris išlieka aktualia problema, nes moterų žudymo dėl lyties atvejų skaičius tebėra didelis; palankiai vertina tai, kad ombudsmenas sukūrė iniciatyvą „Femicide Watch“ (Moterų žudymo dėl lyties stebėjimo iniciatyva); primygtinai ragina stiprinti paramos aukoms paslaugas, visų pirma sveikatos priežiūros paslaugas, prieglaudos finansavimą, nemokamą teisinę pagalbą ir aukų reintegraciją bei reabilitaciją; pabrėžia, kad reikia didinti finansinę ir institucinę paramą

prevencinėms programoms, visuomenės informavimo kampanijoms ir specializuotiems teisėsaugos ir teisminių institucijų darbuotojų mokymams, kad būtų užtikrintas į aukas orientuotas požiūris;

21. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinių trūkumų, pvz., nesuderinamumo arba dalinio suderinimo su ES *acquis*, kalbant apie asmenis su negalia ir lyčių lygybę; pripažįsta, kad Albanija turi visiškai suderinti savo teisinę sistemą dėl smurto dėl lyties su Stambulo konvencija; atkreipia dėmesį, kad, remiantis Pasaulio ekonomikos forumo 2024 m. pasaulinės atotrūkio tarp lyčių ataskaitos duomenimis, Albanija nukrito šešiomis pozicijomis žemyn ir užima 23 vietą pasaulyje, ir tai reiškia, kad atotrūkis tarp lyčių didėja; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad smurtas prieš moteris išlieka aktualia problema, nes moterų žudymo dėl lyties atvejų skaičius tebėra didelis; ragina visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti galiojančius teisės aktus ir, be kita ko, užtikrinti griežtesnį apsaugos priemonių vykdymą ir didesnį teismų reagavimą į smurto dėl lyties atvejus, kaip pabrėžiama Europos Komisijos 2024 m. ataskaitoje dėl Albanijos;

22. palankiai vertina tai, kad patvirtintas naujas ir geriau finansuojamas nacionalinis veiksmų planas, skirtas LGBTI+ asmenims; vis dėlto apgailestauja, kad nepasiekta pažangos inicijuojant šioje srityje būtinus teisės aktus, ir ragina valdžios institucijas priimti būtinus teisės aktus dėl lytinės tapatybės ir lytinių požymių pripažinimo, taip pat dėl tos pačios lyties asmenų partnerystės ir (arba) santuokų; apgailestauja, kad LGBTI+ asmenys ir toliau patiria grasinimų ir susiduria su žeminančiomis žiniasklaidos kampanijomis, o valstybės institucijos neužtikrina tinkamos apsaugos; pažymi, kad kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančios moterys, romų ir egiptiečių tautybės moterys bei LGBTI asmenys ir toliau turi ribotas galimybes gauti pirminės sveikatos priežiūros paslaugas; primygtinai ragina viešąsias institucijas parodyti tvirtą įsipareigojimą ginti LGBTI+ asmenų teises ir ryžtingai kovoti su diskriminacine ir neapykantą kurstančia kalba LGBTI+ bendruomenės atžvilgiu;

23. ragina Albaniją visapusiškai gerbti Albanijos stačiatikių autokefalinės bažnyčios autonomiją ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais pažeidžiama jos religinės saviraiškos laisvė arba nuosavybės teisės; ragina nutraukti kišimąsi į bažnytinius paskyrimus ir skatina dialogą su religinėmis institucijomis, kad būtų apsaugotas religinis pliuralizmas;

24. palankiai vertina tai, kad priimti parengti įgyvendinimo teisės aktai dėl mažumoms priklausančių asmenų teisių, ypač dėl tapatybės pasirinkimo ir mažumų kalbų vartojimo, be kita ko, vietos savivaldos lygmeniu, ir pabrėžia, kad šie poįstatyminiai aktai turi būti visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti, kad mažumų ir švietimo teisių įgyvendinimas būtų taikomas praktikoje; ragina valdžios institucijas užtikrinti veiksmingą poįstatyminių aktų įgyvendinimą, visų pirma skiriant pakankamai išteklių centrinėms agentūroms ir vietos valdžios institucijoms; ragina valdžios institucijas užtikrinti,

kad Tautinių mažumų komiteto narių atrankos procedūros būtų persvarstytos laikantis Komisijos ir Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos patariamojo komiteto rekomendacijų; ragina valdžios institucijas didinti Valstybinio tautinių mažumų komiteto pajėgumus ir užtikrinti, kad komitetas būtų visapusiškai veiksmingas ir turėtų pakankamai išteklių; reiškia susirūpinimą dėl nuolatinių diskriminacijos ir socialinės atskirties problemų, su kuriomis susiduria mažumų grupės Albanijoje; ragina Albanijos vyriausybę visapusiškai gerbti ir saugoti žmogaus teises, įskaitant mažumų teises, ir užtikrinti, kad būtų greitai ir išsamiai išnagrinėti visi įtarimai dėl žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant neapykantos retoriką; primygtinai ragina Albanijos valdžios institucijas stiprinti institucinius mechanizmus siekiant užkirsti kelią diskriminacijai ir užtikrinti prasmingą visų bendruomenių dalyvavimą politikoje, atsižvelgiant į Europos Komisijos 2024 m. ataskaitoje dėl Albanijos pateiktas rekomendacijas; ragina Albaniją saugoti ir skatinti savo tautinių mažumų kultūros paveldą, kalbas ir tradicijas; ragina Albaniją tautinėms mažumoms užtikrinti švietimą jų gimtąja kalba, įskaitant tinkamą pradinį ir vidurinį išsilavinimą graikų kalba regionuose, kuriuose tradiciškai gyvena graikų tautinė mažuma, taip pat visiems savo piliečiams užtikrinti neribotas galimybes įgyti valstybinį pradinį, vidurinį ir aukštąjį išsilavinimą visoje šalyje, taip visiškai įgyvendinant atitinkamus teisės aktus;

25. ragina Albaniją apsaugoti ir išsaugoti graikų stačiatikių mažumos religinį ir kultūrinį paveldą, be kita ko, atkuriant ir teisiškai pripažįstant bažnyčias ir kapines; ragina valdžios institucijas susilaikyti nuo graikų mažumai svarbių istorinių ar kultūrinių vertybių ekspropriacijos ar griovimo;

26. primena, kad Albanija turėtų užtikrinti teisę į nuosavybę, visų pirma daryti ryžtingą pažangą pirmosios registracijos ir kompensacijų srityje, didinti valstybės kadastro skaidrumą ir nekilnojamojo turto registro kadastrinių duomenų kokybę ir užtikrinti, kad turto nusavinimo ir panaikinimo atvejais būtų paisoma teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą;

27. ragina Albanijos vyriausybę nagrinėti ir ištaisyti komunistinio režimo visoms religinėms grupėms padarytą skriaudą;

28. reiškia susirūpinimą dėl lėtai vykdomos komunistų konfiskuotų religinių vertybių restitucijos; be to, susirūpinęs pažymi, kad, nepaisant daugybės religinių grupių prašymų, Albanijos vyriausybė negrąžino visų komunistinio režimo metu konfiskuotų šventų daiktų, relikvijų, ikonų ir archyvų[1];

29. ragina daugiau investuoti į švietimo sistemos modernizavimą siekiant užtikrinti jos kokybę ir įtraukumą; ragina Albaniją įgyvendinti

---

1 https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/albania/.

priemones, kuriomis būtų skatinamos asmenų su negalia užimtumo ir švietimo galimybės;

30. palankiai vertina 2023 m. Albanijoje atliktą gyventojų surašymą; ragina valdžios institucijas paskelbti išsamius duomenis ir teminę analizę laikantis Komisijos 2024 m. ataskaitoje dėl Albanijos pateiktos rekomendacijos;

31. palankiai vertina tai, kad priimtas įstatymas dėl asmens duomenų apsaugos, kuriuo siekiama užtikrinti visišką suderinimą su ES *acquis*; palankiai vertina tai, kad Albanijos valdžios institucijos priėmė įgyvendinimo teisės aktus dėl nenustatytų autoriaus teisių kūrinių naudojimo tvarkos ir teisingos kompensacijos už jų naudojimą bei autorių teisių kūrinių duomenų bazės, tačiau reiškia didelį susirūpinimą dėl asmens duomenų tvarkymo ir IT sistemų trūkumų; ragina Albanijos valdžios institucijas stiprinti apsaugos nuo duomenų saugumo pažeidimų priemones, stiprinti prevenciją ir visuomenės informuotumą ir gerinti institucinius gebėjimus, kad būtų veiksmingai įgyvendintas naujasis Asmens duomenų apsaugos įstatymas; ragina Albaniją toliau bendradarbiauti su ES intelektinės nuosavybės tarnyba;

32. pripažįsta, kad stiprinamas Albanijos ir ES bendradarbiavimas migracijos valdymo ir sienų kontrolės srityje, visų pirma įgyvendinant naująją 2024-2026 m. nacionalinę migracijos strategiją ir bendradarbiaujant su FRONTEX; atkreipia dėmesį į Italijos ir Albanijos susitarimo memorandumą;

Teisinė valstybė

33. palankiai vertina pažangą, kurią Albanija padarė įgyvendindama teisingumo reformas, kuriomis siekiama stiprinti teismų nepriklausomumą, skaidrumą ir atskaitomybę, įskaitant tikrinimo procesą, užbaigtą pirmosios instancijos teismuose; palankiai vertina Albanijos parlamento pradėtą naują reformų iki 2030 m. procesą, skirtą geram valdymui, teisinei valstybei ir kovai su korupcija Albanijoje; pabrėžia, kad bet kokia iniciatyva, kuria siekiama stiprinti valdymą, teisinę valstybę ir antikorupcines pastangas, turi būti grindžiama įtraukumu, skaidrumu ir bendradarbiavimu;

34. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinio politinio kišimosi ir spaudimo teismų sistemai; susirūpinęs atkreipia dėmesį į trūkumus, susijusius su Aukštosios teismų tarybos ir Aukštosios prokurorų tarybos narių, kurie nėra teisėjai, skyrimu pagal nuopelnus ir jų sąžiningumu; apgailestauja dėl nuolatinių su teisminių institucijų veikimu susijusių iššūkių, nurodytų 2024 m. SPAK ataskaitoje;

35. ragina imtis skubių veiksmų, kad būtų užtikrintas teismų nepriklausomumas ir institucinis vientisumas;

36. pabrėžia, kad 2024 m. „Transparency International“ korupcijos suvokimo indekse Albanija užėmė 80 vietą, ir tai rodo, kad būtina

didelė pažanga kovojant su aukšto lygio korupcija ir užtikrinant teismų nepriklausomumą; pabrėžia svarbų Albanijos specializuotos kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu struktūros darbą siekiant rezultatų tiriant aukšto lygio korupcijos atvejus, taip pat atvejus, susijusius su ES finansinių interesų apsauga, vykdant baudžiamąjį persekiojimą ir nuteisiant už juos; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti visišką kovos su korupcija institucijų nepriklausomumą, ir ragina stiprinti jų operacinius ir tyrimo pajėgumus; palankiai vertina aukšto lygio korupcijos atvejais vykdomus tyrimus ir procedūras; pabrėžia, kad pirmenybė toliau teikiama tam, kad būtų priimta daugiau galutinių apkaltinamųjų nuosprendžių dėl aukšto rango pareigūnų; primygtinai ragina visus veikėjus susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais trukdoma nepriklausomų institucijų, pvz., specializuotos kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu struktūros, darbui; apgailestauja dėl bauginimo aplinkos, kurioje veikia teisminės institucijos, ir dėl netinkamo spaudimo, kurį jos patiria, nes tai kelia rimtą grėsmę teismų nepriklausomumui; reiškia susirūpinimą, kad dėl nepakankamos institucinės paramos teisėjams, kuriems gresia pavojus, mažėja visuomenės pasitikėjimas, ir tai kelia didelį pavojų teisinei valstybei bei Albanijos integracijos į ES procesui;

37. atkreipia dėmesį į iššūkius, susijusius su teisingumo sistemos kokybe ir veiksmingumu, įskaitant didelį laisvų teisėjų vietų skaičių, nepakankamą teismų personalą, pirminio ir tęstinio teisėjų mokymo kokybę, teismų praktikos nuoseklumo aspektus ir šiuolaikiškos integruotos bylų valdymo sistemos nebuvimą; pažymi, kad biudžeto asignavimų nepakanka, ypač teismo komponentui; pabrėžia, kad pirmenybė ir toliau turėtų būti teikiama neišnagrinėtų bylų skaičiaus mažinimui; palankiai vertina tai, kad Albanijos Konstitucinis Teismas pagerino savo veiksmingumą, sumažindamas neišnagrinėtų bylų skaičių, ir toliau užtikrina institucinę stabdžių ir atsvarų sistemą;

38. palankiai vertina tai, kad priimti nacionalinės teisės aktai, kuriais siekiama suderinti teisės aktus su ES kovos su pinigų plovimu *acquis*; pažymi, kad reikia įsteigti stiprią turto susigrąžinimo tarnybą ir gerinti patikrinimo procedūras ir tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir nuteisimo procesus aukšto lygio korupcijos atvejais, be kita ko, areštuoti ir galutinai konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytą turtą;

39. ragina Albaniją toliau derinti savo teisinę sistemą, būtent baudžiamąjį kodeksą su ES *acquis* kovos su organizuotu nusikalstamumu ir prekybos narkotikais ir šaunamaisiais ginklais, taip pat kibernetiniais nusikaltimais, ekstremizmu ir terorizmo grėsmėmis srityje; tebėra susirūpinęs dėl nuolatinės grėsmės, kurią kelia Albanijos mafijos grupės, ir dėl jų veiklos įvairinimo Europoje; apgailestauja dėl to, kad, nepaisant pastangų išardyti jų tinklus, be kita ko, atliekant tyrimus naudojantis „Sky-ECC“ šifruotų pranešimų paslaugos duomenimis, šios nusikalstamos grupės vis dar aktyviai užsiima prekyba narkotikais ir ginklais, neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir pinigų plovimu keliose valstybėse

narėse, visų pirma Nyderlanduose, Belgijoje, Italijoje ir Prancūzijoje; atkreipia dėmesį į tai, kad į specialiąją prokuratūrą paskirti papildomi prokurorai ir įsteigtas finansinių tyrimų skyrius; palankiai vertina Albanijos dalyvavimą bendrose operacijose ir bendradarbiavimą pasitelkiant Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykę platformą (EMPACT) ir kovojant su prekyba narkotikais, pinigų plovimu ir kibernetiniais nusikaltimais; taip pat pripažįsta intensyvesnį bendradarbiavimą su Europolu, Eurojustu, FRONTEX, Interpolu ir Kamdeno turto susigrąžinimo tarpagentūriniu tinklu kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir išardant tarptautinius nusikalstamumo tinklus; ragina Albaniją stiprinti savo keitimosi žvalgybos informacija su ES agentūromis mechanizmus, siekiant padidinti stabilumą regione; ragina dėti nuolatines pastangas, kad Albanijos saugumo politika būtų suderinta su ES strategijomis, taip skatinant labiau integruotą ir atsparesnę regioninio saugumo sistemą; ragina Albaniją, bendradarbiaujant su ES valstybėmis narėmis ir ES agentūromis, stiprinti kovą su prekyba žmonėmis; pabrėžia, kad reikia kovoti su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, nes Albanija išlieka jų gabenimo paskirties ir tranzito šalimi; palankiai vertina tai, kad priimta nauja nusikaltimų aukų apsaugos strategija; pabrėžia nuolatinio migracijos kontrolės personalo mokymo svarbą siekiant užtikrinti veiksmingą Europos taisyklių įgyvendinimą ir tvirtesnį atsaką į prekybos žmonėmis tinklus;

40. ragina Europos išorės veiksmų tarnybą ir Komisiją toliau padėti Albanijai didinti atsparumą hibridinėms grėsmėms kibernetinio saugumo, manipuliavimo informacija ir ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos srityje; ragina Albaniją įvertinti riziką, susijusią su tiesioginėmis užsienio investicijomis, ir patikrinti tokias investicijas, ypač strateginiuose sektoriuose, pvz., energetikos, kasybos ir telekomunikacijų, siekiant išvengti ekonominės priklausomybės ir skolų spąstų ir apsaugoti nacionalinius interesus, didinti saugumą ir užtikrinti suderinamumą su ES standartais;

41. ragina ES ir Vakarų Balkanų šalis sukurti veiksmingo Europos prokuratūros ir narystės siekiančių šalių bendradarbiavimo sistemą, užtikrinant, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos glaudžiai bendradarbiauti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn už piktnaudžiavimą ES lėšomis; palankiai vertina tai, kad Albanija sudarė dvišalį darbo susitarimą su Europos prokuratūra;

Socialinės ir ekonominės reformos

42. palankiai vertina Albanijos dalyvavimą įgyvendinant ES parengtą Vakarų Balkanų ekonomikos augimo planą, apimantį ES bendrosios rinkos integraciją, regioninę ekonominę integraciją, esmines reformas ir didesnę finansinę paramą;

43. pakartoja, kad svarbu gerinti viešąją infrastruktūrą Vakarų Balkanų šalyse ir plėtoti jungtis su ES valstybėmis narėmis; primena Vakarų

Balkanų ekonomikos ir investicijų plano galimybes gerinti regionines jungtis, pasitelkiant geležinkelių ir kelių infrastruktūrą; atsižvelgdamas į tai, primygtinai ragina visas šalis užbaigti VII koridorių, jungiantį Albaniją, Šiaurės Makedoniją ir Bulgariją; primena, kad svarbu plėtoti susisiekimą oro transportu Vakarų Balkanų šalyse ir su ES valstybėmis narėmis;

44. palankiai vertina Albanijos reformų darbotvarkę, kurioje sprendžiami verslo aplinkos, žmogiškojo kapitalo, skaitmeninimo, energetikos ir žaliosios pertvarkos, pagrindinių teisių ir teisinės valstybės klausimai; be to, palankiai vertina tai, kad Albanija dalyvauja ES Skaitmeninės Europos programoje; palankiai vertina tai, kad pagal ES ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos vykdomą Paramos valdymui ir administravimui gerinti programą Albanija laikoma regiono lydere viešojo administravimo ir skaitmeninių viešųjų pirkimų srityje;

45. ragina Albanijos valdžios institucijas sumažinti skurdo ir socialinės atskirties riziką gerinant galimybes gauti švietimo paslaugas ir būstą ir naudotis socialinėmis ir sveikatos priežiūros paslaugomis, ypač palankių sąlygų neturintiems gyventojams bei mažumų grupėms, įskaitant romus ir egiptiečius; ragina įgyvendinti Albanijos 2024–2030 m. nacionalinę socialinės apsaugos strategiją ir 2023–2030 m. nacionalinę užimtumo ir įgūdžių strategiją; ragina Albaniją patvirtinti tolesnes kovos su jaunimo nedarbu priemones ir ragina Albanijos valdžios institucijas veiksmingai įgyvendinti Nacionalinę vaiko teisių darbotvarkę teikiant pagalbą vaikams, patiriantiems atskirtį ir skurdą;

46. palankiai vertina tai, kad Albanijos valdžios institucijos priėmė aukštojo mokslo reformos teisės aktus ir įgyvendino 2021–2026 m. nacionalinę švietimo strategiją; ragina Albaniją išplėsti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo kaip itin svarbaus dalyko mokyklų mokymo programose taikymo sritį, kartu užtikrinant, kad mokytojams būtų rengiami specialūs mokymai ir suteikiami modernūs ištekliai, kad jie galėtų pateikti aukštos kokybės programas; skatina bendradarbiauti su ES švietimo iniciatyvų vykdytojais ir regioniniais tinklais, pvz., Vakarų Balkanų žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo observatorija, siekiant, kad būtų taikoma geriausia kritinio mąstymo ir skaitmeninio raštingumo ugdymo praktika;

47. palankiai vertina pažangą, kurią Albanija padarė sudarydama dvišalius susitarimus su ES valstybėmis narėmis dėl socialinės apsaugos ir rengdamasi savo užimtumo tarnybų sistemą susieti su Europos užimtumo tarnybų tinklu EURES;

48. palankiai vertina tai, kad 2024 m. lapkričio mėn. Albanija prisijungė prie bendros mokėjimų eurais erdvės, tai sumažina piliečių ir įmonių išlaidas ir prisidės prie tolesnės Albanijos integracijos į bendrąją rinką; palankiai vertina tai, kad Albanijos valdžios institucijos teisės

aktus suderino su ES mokėjimų *acquis* (Mokėjimo sąskaitų direktyva[1]), ir veiksmus, dėl kurių Albanija buvo išbraukta iš Finansinių veiksmų darbo grupės pilkojo sąrašo; pripažįsta Albanijos pastangas didinti ekonomikos konkurencingumą ir ragina jos Vyriausybę tęsti struktūrines reformas siekiant sukurti patrauklesnę verslo aplinką, atitinkančią ES standartus; apgailestauja, kad dėl neveiksmingo viešojo administravimo, perteklinės reguliavimo sistemos, korupcijos ir didelės neoficialios ekonomikos daromas neigiamas poveikis verslo aplinkai ir trukdoma konkurencijai;

49. palankiai vertina tai, kad pagerėjo Albanijos fiskaliniai rodikliai; ragina Albanijos valdžios institucijas toliau gerinti fiskalinės rizikos analizę stiprinant atitinkamą Finansų ministerijos departamentą; ragina užtikrinti didesnį valstybinių įmonių skaidrumą ir atskaitomybę rengiant metines finansines ataskaitas; ragina Albaniją stiprinti viešųjų finansų vidaus kontrolę ir užtikrinti, kad būtų įgyvendintos aukščiausiosios audito institucijos (ALSAI) rekomendacijos;

50. palankiai vertina tai, kad teisės aktai toliau derinami su ES *acquis* dėl privačių pensijų fondų, bankų gaivinimo ir pertvarkymo sistemos; ragina Albaniją baigti derinti savo teisės aktus su ES *acquis* draudimo, kapitalo rinkų, vertybinių popierių rinkų, investicinių fondų ir finansų rinkų infrastruktūros srityse;

51. palankiai vertina Tiranos aukščiausiojo lygio susitikime pasiektą susitarimą dėl tarptinklinio ryšio kainų mažinimo; atsižvelgdamas į tai, ragina valdžios institucijas, privačius subjektus ir visus suinteresuotuosius subjektus siekti sutartų tikslų iki 2027 m. gerokai sumažinti tarptinklinio ryšio mokesčius už duomenis ir toliau mažinti tarptinklinio ryšio tarp Vakarų Balkanų ir ES kainas, kad jos būtų artimos vidaus kainoms; palankiai vertina tai, kad įvykdytas pirmasis tarptinklinio ryšio tarp Vakarų Balkanų ir ES veiksmų plano etapas;

52. yra susirūpinęs dėl nepakankamos pažangos Albanijos bendrovių teisę reglamentuojančių teisės aktų srityje; ragina Albanijos valdžios institucijas baigti derinti bendrovių teisę reglamentuojančius teisės aktus su ES *acquis*;

Aplinka, biologinė įvairovė, energetika ir transportas, darnus turizmas

53. pabrėžia, kad Albanija turi dėti daugiau pastangų, kad suderintų savo teisės aktus su ES *acquis* aplinkos srityje; ragina juos su suderinti su

---

[1] 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 214, ELI:). http://data.europa.eu/eli/dir/2014/92/oj).

ES poveikio aplinkai vertinimo direktyva[1] ir Strateginio poveikio aplinkai vertinimo direktyva[2]; pabrėžia, kad reikia stiprinti kovą su nusikaltimais aplinkai;

54. pabrėžia, kad būtina rengti skaidrias ir įtraukias viešąsias konsultacijas pagal Orhuso konvenciją, užtikrinant aktyvų vietos bendruomenių, NVO ir mokslo institucijų dalyvavimą aplinkosaugos sprendimų priėmimo procesuose, ypač dėl projektų, turinčių didelį poveikį aplinkai ir socialinei bei ekonominei padėčiai; įspėja, kad dėl nepakankamo suinteresuotųjų šalių dalyvavimo nukenčia valdymo standartai ir Albanijos galimybės vykdyti su ES *acquis* susijusius įsipareigojimus; reiškia susirūpinimą dėl nekonkurencingų užsienio finansuojamų plėtros projektų ekonominio poveikio ir poveikio aplinkai;

55. primena, kad Albanija turi dėti daug pastangų, kad pasiektų tikslus, susijusius su klimato apsauga, energijos vartojimo efektyvumu, energijos tiekimo ir transporto įvairinimu ir žalinimu; pažymi, kad oro ir vandens kokybė ir atliekų tvarkymas tebėra itin sudėtingi šaliai kylantys uždaviniai; primygtinai ragina centrinę valdžią ir vietos valdžios institucijas dėti daugiau pastangų, kad pagerėtų oro kokybė ir sumažėtų galimai mirtina tarša; primygtinai ragina Albanijos vyriausybę teikti pirmenybę prisitaikymo prie klimato kaitos strategijų įgyvendinimui, atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai ir šalies atliekų tvarkymo sistemos modernizavimui, kad būtų užtikrinta atitiktis ES standartams ir remiamas darnus ekonomikos augimas; ragina Albanijos valdžios institucijas stiprinti priemones ir investicijas, skirtas viešojo transporto ir geležinkelių sistemai plėsti;

56. yra tvirtai įsitikinęs, kad aplinkos apsauga ir darnaus turizmo vystymasis turi vykti paraleliai; palankiai vertina pirmojo Europoje laukinės upės nacionalinio parko – Vjosos laukinės upės nacionalinio parko sukūrimą ir ragina skirti pakankamai išteklių jo apsaugai; ragina valdžios institucijas visapusiškai gerbti parko ekologinį vientisumą ir persvarstyti infrastruktūros projektus, visų pirma, vandens ėmimo iš Šušicos upės, vadovaujantis tarptautiniais biologinės įvairovės išsaugojimo standartais ir geriausia praktika, kad būtų užtikrinta, jog parko biologinė įvairovė, buveinės ir ekologinės funkcijos išliktų nepažeistos; dar kartą reiškia susirūpinimą dėl Vloros oro uosto statybos Vjosos-Nartos saugomoje teritorijoje pažeidžiant nacionalines ir tarptautines biologinės įvairovės apsaugos normas ir ragina Komisiją spręsti šį klausimą svarstant stojimo derybų 27 skyrių; ragina Albanijos valdžios

---

1 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

2 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

institucijas priimti Kultūros paveldo ir muziejų įstatymo įgyvendinimo teisės aktus;

57. reiškia didelį susirūpinimą dėl neseniai priimtų Albanijos saugomų teritorijų įstatymo pakeitimų, pagal kuriuos leidžiama vykdyti didelius infrastruktūros ir turizmo projektus ekologiškai pažeidžiamose zonose; ragina panaikinti šiuos teisės aktų pakeitimus, siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir griežtai laikomasi nacionalinių ir tarptautinių teisinių sistemų ir išsaugojimo standartų, ir spręsti jūrų taršos, nuo kurios kenčia kaimyninės šalys, problemą;

58. ragina Albanijos valdžios institucijas paskirti ir veiksmingai valdyti pagrindines saugomas teritorijas, kad išliktų sparčiai nykstančios rūšys, visų pirma balkaninė lūšis, įskaitant išsamias biologinės įvairovės stebėsenos programas, ir įgyvendinti bei griežtai vykdyti kovos su brakonieriavimu teisės aktus; primygtinai ragina Albaniją visų pirma atsisakyti Skavicos hidroelektrinės ant Juodojo Drino upės planų, atsižvelgiant į jos didelį ekologinį, socialinį ir kultūrinį poveikį, įskaitant vietos bendruomenių perkėlimą;

Regioninis bendradarbiavimas ir užsienio politika

59. palankiai vertina 2024 m. lapkričio 19 d. patvirtintą ES ir Albanijos partnerystę saugumo ir gynybos srityje, kuria sukuriama tvirtesnio dialogo ir bendradarbiavimo saugumo ir gynybos klausimais platforma ir kuri yra svarbus žingsnis į priekį; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ši partnerystė virstų konkrečiais veiksmais, įskaitant bendras mokymo iniciatyvas, bendrus žvalgybos pajėgumus ir sustiprintas sienų saugumo priemones, siekiant įveikti regioninius ir pasaulinius saugumo iššūkius; pabrėžia, kad Vakarų Balkanuose reikia glaudžiau bendradarbiauti saugumo srityje ir skatinti glaudesnį regioninių partnerių veiklos koordinavimą kovojant su organizuotu nusikalstamumu, kibernetinėmis grėsmėmis ir hibridiniais iššūkiais; ragina stiprinti ES paramą regioninio saugumo iniciatyvoms, kuriomis didinamas stabilumas ir atsparumas visose Vakarų Balkanų šalyse; pripažįsta, kad ši partnerystė yra svarbus žingsnis į priekį stiprinant Albanijos, kaip patikimos ES saugumo partnerės, vaidmenį; taip pat pabrėžia, kad ši partnerystė, be kita ko, palengvins bendras iniciatyvas ir gebėjimų stiprinimo pastangas ir taip prisidės prie atsparesnės ir labiau integruotos saugumo struktūros Vakarų Balkanuose;

60. palankiai vertina tai, kad 2024 m. priimta nacionalinė saugumo strategija, kuria siekiama toliau kovoti su hibridinėmis grėsmėmis, ir naujasis Kibernetinio saugumo įstatymas; palankiai vertina Albanijos, Kosovo ir Kroatijos pasirašytą bendrą deklaraciją dėl karinio aljanso, kuria siekiama gerinti bendradarbiavimą ir stiprinti gynybos potencialą, kartu visapusiškai remiant euroatlantinę ir regioninę gynybos integraciją;

61. reiškia susirūpinimą dėl didėjančios Rusijos įtakos ES kaimyninėse šalyse; palankiai vertina veiksmus, kurių 2024 m. spalio mėn. ėmėsi Albanijos elektroninių ir pašto ryšių tarnyba (AKEP) ir dėl kurių buvo uždarytos 155 Rusijos valdomos internetinės paskyros, susijusios su dezinformacijos sklaida, taip pat aštuonios paskyros, susijusios su kibernetinio šnipinėjimo grupėmis[1]; pabrėžia, kad šios priemonės atspindi nuolatines Albanijos pastangas mažinti kibernetines grėsmes; primygtinai ragina ES didinti savo paramą Albanijai kovojant su piktavališka Rusijos įtaka ir užtikrinant stabilumą regione;

62. palankiai vertina tai, kad Albanija savo veiksmus visapusiškai derina su ES bendra užsienio ir saugumo politika ir, be kita ko, remia ES sankcijas trečiosioms šalims, ir jos teigiamą indėlį į bendros saugumo ir gynybos politikos misijas, visų pirma EUFOR ALTHEA, nes taip pabrėžiamas šalies įsipareigojimas prisidėti prie regioninio ir tarptautinio saugumo ir stabilumo, ir palankiai vertina Albanijos dalyvavimą ES ir NATO vadovaujamose operacijose ir jos bendradarbiavimą su Europolu ir Interpolu; ragina toliau dalyvauti ES vadovaujamose krizių valdymo operacijose ir bendros saugumo ir gynybos politikos misijose, pvz., jūrų saugumo operacijoje EUNAVFOR ASPIDES; pripažįsta Adrijos ir Jonijos jūros regiono strateginę svarbą Europos saugumui ir ekonominiam stabilumui; ragina Albaniją stiprinti savo jūrų saugumo pajėgumus koordinuojant veiksmus su ES ir NATO;

63. palankiai vertina nuolatines Albanijos vyriausybės pastangas, dedamas siekiant skatinti gerus kaimyninius santykius; atsižvelgdamas į tai, primena kad labai svarbus yra Albanijos įsipareigojimas išspręsti visus ginčus dėl sienų laikantis taikaus ginčų sprendimo principo, JT Chartijos bei JT jūrų teisės konvencijos ir, be kita ko, Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimų; palankiai vertina aktyvų Albanijos indėlį į Berlyno procesą; taip pat ragina nuolat ir konstruktyviai dalyvauti regioninio bendradarbiavimo iniciatyvose, atsižvelgiant į ES vertybes ir plėtros tikslus, nes tai prisideda prie taikos, saugumo ir stabilumo Vakarų Balkanuose; įspėja nesiimti jokių veiksmų, pvz., Atvirų Balkanų iniciatyvos, kurie galėtų pakenkti bendrai regioninei rinkai arba nukrypti nuo Berlyno proceso, nes tokiais veiksmais sudaromos kliūtys ES integracijai ir sanglaudai, ir tai gali kelti pavojų Albanijos pažangai siekiant geresnės regioninės ir Europos integracijos;

64. palankiai vertina tai, kad Albanija ratifikavo dvišalius susitarimus dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo su Kroatija, Juodkalnija ir Bulgarija;

65. pabrėžia konstruktyvų Albanijos vaidmenį skatinant stabilumą ir bendradarbiavimą Vakarų Balkanuose, visų pirma vykdant dvišalį

---

1 https://politiko.al/english/e-tjera/-mbyll-155-llogari-ruse-ne-internet-per-dezinformimin-ne-tirane-i517028?.

dialogą su kaimyninėmis šalimis ir dalyvaujant regioninių organizacijų veikloje;

°

° °

66. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Albanijos Respublikos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.